

เจตคติของเกษตรกรตำบลสะกาดที่มีต่อการดำเนินงานหน่วยจัดการต้นน้ำน้ำป่า

ATTITUDE OF SAKAT SUB-DISTRICT FARMERS TOWARDS THE OPERATION
OF NAMPUA WATERSHED MANAGEMENT UNIT

นายธรรมรัตน์ อนุรักษ์

ปัญหานี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการเกษตรและป่าไม้

พ.ศ. 2541

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บทคัดย่อ

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการเกษตรและป่าไม้

เจตคติของเกษตรกรตำบลสภาคที่มีต่อการดำเนินงานหน่วยจัดการต้นน้ำน้ำป่า

โดย

นายธรรมรัตน์ อนุรักษ์

สิงหาคม 2541

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร. วีรศักดิ์ ปรกติ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของเกษตรกรตำบลสภาค อำเภอป่าสัก จังหวัดน่าน ที่มีต่อการดำเนินงานหน่วยจัดการต้นน้ำน้ำป่า จังหวัดน่าน รวมทั้งศึกษาถึงความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ต้นน้ำน้ำป่า ในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรป่าไม้ ดินและน้ำ และศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร ผู้ให้ข้อมูลคือเกษตรกรผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 143 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (interview schedule) ซึ่งทดสอบความตรงและความเที่ยง แล้ว ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2540 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC⁺) ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของผู้ให้ข้อมูลมีอายุเฉลี่ย 48 ปี โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรกรรมเฉลี่ย คนละ 6.58 ไร่ และมีรายได้เฉลี่ยตลอดปี พ.ศ. 2539 เป็นเงิน 12,062.94 บาท ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากเป็นเพศชาย มีครอบครัวแล้วไม่จบชั้นประถมศึกษา

ศึกษาปีที่ 4 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีรายได้หลักจากการปลูกข้าวไร่ และมีสมาชิก
ในครอบครัวประมาณครอบครัวละ 3-4 คน

ความต้องการของเกษตรกรในการใช้ทรัพยากรป่าไม้ ดิน และน้ำ ตามความ
คิดเห็นของเกษตรกรเอง พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพยากร
ป่าไม้ ดิน และน้ำ อยู่ในระดับมาก และไม่ต้องการให้ทรัพยากรเหล่านั้นเสื่อมโทรมลง
เช่น ต้องการให้มีอากาศบริสุทธิ์ที่มีดินเพาะปลูกที่อุดมสมบูรณ์ มีน้ำไหลในลำธารพอเพียง
ตลอดปี มีไม้เพื่อก่อสร้างบ้านอยู่อาศัยและทำเนิน มีฝนตกตลอดปี มีอาหารจากป่า และมีที่
เลี้ยงสัตว์

เจตคติของเกษตรกรที่มีต่อการดำเนินงานหน่วยจัดการต้นน้ำน้ำบวในด้านการ
ป้องกัน การใช้ประโยชน์ การปรับปรุงทรัพยากรป่าไม้ พบว่าผู้ให้ข้อมูล มีเจตคติที่ดี
ต่อการดำเนินของหน่วยฯ นอกจากนี้ยังเห็น้องต่อการดำเนินงานของหน่วย เพื่อปรับปรุง
สภาพป่าให้ดีขึ้น โดยการส่งเสริมทำไร่แบบผสมผสาน และการปลูกหญ้าแฝกป้องกันดินพัง
ทลาย และทราบว่าป่าไม้เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธาร เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าและช่วย
ป้องกันการชะล้างหน้าดิน เป็นแหล่งผลิตอาหารและสมุนไพร และเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ

ABSTRACT

Abstract of special problem submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agriculture and Forestry Administration

ATTITUDE OF SAKAT SUB-DISTRICT FARMERS TOWARDS THE OPERATION OF NAMPUA WATERSHED MANAGEMENT UNIT

By

THUMMARAT ANURUK

AUGUST 1998

Chairman: Dr. Weerasak Prokati

Department/Faculty: Department of Agricultural Extension,
Faculty of Agricultural Business

The objectives of this study were to investigate the attitude of Sakad Sub-district farmers towards the operation of Nampua Watershed Management Unit (NPWMU), Nan Province. Needs of farmers to utilize forest resources, soil and water in Nampua Watershed, socio-economics and personal characteristics were included in the study. The data were collected by means of pretested interview schedule from 143 randomly selected heads of families during August to November 1997, and analyzed by SPSS/PC⁺. The findings were as follows:

The respondents were 48 years old on average, possessed 6.58 rai of land, and had annual family income [1996] of 12,062.94 baht. The majority were married with an average of 3-4 family member.

They had not completed primary education and cultivated highland rice as main source of income

The farmers' need to utilize forest resources, soil and water were in high level. They did not want those resources degraded, for example, they wanted fresh air, rich land, sufficient water in stream and rain all year. They also wanted plenty of timber for house construction, firewood, food and sufficient land for animal feeding.

Almost all of the respondents had positive attitude towards NPWMU operation in protection, utilization, and improvement of forest resources. They viewed that forest were source of water, food, herb, and animal habitat. They agreed that forests conserved soil and were site for recreation. They agreed that NPWMU direction on integrated farming and prevention of soil erosion by vetiver were the right to replenish the forest resource